

ESG เครื่องมือที่จะสร้างการเติบโตในระยะยาวและยั่งยืนให้กับธุรกิจ

ESG, A Tool to Create Long-term and Sustainable Growth for Businesses

ศักดิ์ชายวัฒนา สุทนต^{1*} ฟาไซ สามารถ² ฐิติมา ให้อย่าง³

^{1,2,3}วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Sakchaiwattana Sutont^{1*} Phasai Samart² Thitima Holumyong³

^{1,2,3}College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

*Corresponding Author E-mail: sakchaiwattana.sut@rmutr.ac.th

(Received: April 18, 2023; Revised: June 19, 2023; Accepted: June 21, 2023)

บทคัดย่อ

จากวิกฤตที่โลกต้องเผชิญในปัจจุบันการอุปโภคบริโภคอย่างสิ้นเปลืองของมนุษย์ส่งผลให้ทรัพยากรทั่วโลกเข้าสู่สภาวะขาดแคลน ประชากรโลกที่เพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดการเสียสมดุลทางชีวภาพ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมที่ขยายวงกว้างมากขึ้น รวมถึงปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 จากรายงานความเสี่ยงประจำปี ค.ศ. 2021 จัดทำโดย World Economic Forum (WEF) เผยให้เห็นว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า โลกของเรามีโอกาสเสี่ยงสูงที่จะเผชิญกับวิกฤตการณ์สภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนอย่างรุนแรง ความล้มเหลวของการจัดการด้านสภาพภูมิอากาศและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยทางโลกไซเบอร์ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น ไม่เพียงแต่กระทบกับภาคประชาชนเท่านั้น ยังส่งผลไปถึงการเปลี่ยนแปลงของภาคธุรกิจอีกด้วย เมื่อการดำเนินธุรกิจรูปแบบเดิมที่มุ่งเน้นเฉพาะผลกำไรและการลดต้นทุน อาจไม่ตอบโจทย์กับบริบทของโลกยุคปัจจุบันและอนาคตได้อีกต่อไป จึงจำเป็นต้องหาทางรอดและปรับตัวเพื่อให้สามารถเติบโตไปได้อย่างเกื้อกูลแก่ทุกฝ่ายและสร้างผลตอบแทนได้อย่างยั่งยืน เป็นที่มาของกรอบแนวคิดที่ใช้ขับเคลื่อนภาคธุรกิจให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งได้เริ่มมีบทบาทและได้รับการยอมรับมากขึ้นในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงประเด็นพื้นฐานใน 3 มิติที่สำคัญ ได้แก่ 1) มิติสิ่งแวดล้อม 2) มิติสังคม และ 3) มิติธรรมาภิบาล หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า ESG (Environmental, Social, Governance) วัตถุประสงค์ของการเขียนบทความวิชาการครั้งนี้เพื่อให้องค์กรธุรกิจ นักลงทุน ภาครัฐ ภาคเอกชน รวมไปถึงภาคประชาชน ให้ร่วมมือกันยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นในทุกมิติ นำแนวคิด ESG (Environmental, Social, Governance) รวมถึงการนำนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องไปปรับใช้ เพื่อช่วยสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนให้กับธุรกิจ

คำสำคัญ: การเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจ, ESG (สิ่งแวดล้อม สังคม การกำกับดูแล), เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, สภาเศรษฐกิจโลก

Abstract

As the world crisis today, Human over consumption has led to global resource scarcity. The increasing world population is causing biological imbalances. The problem of inequality in society is becoming more widespread. Including the problem of the spread of COVID-19. According to The Global Risks Report 2021, published by the World Economic Forum (WEF), the world is at high risk in over the next 10 years from a climate crisis. Extremely volatile weather failure of climate management and environmental problems caused by human behavior. The problem of the digital divide including cybersecurity issues. All of which affect the lifestyle of human beings. Not only effect to the public sector It also affects the changes in the business sector as well. When the traditional business model focuses only on profit and cost reduction. May no longer answer the context of today's world and the future, need to find a way to survive and adapt to grow in a mutually beneficial way for all parties and generate sustainable returns. There is the origin of the conceptual framework used to drive the business sector towards sustainable growth. which has begun to play a role and has been accepted more and more nowadays considering the basic issues in 3 important dimensions, namely 1) the environment dimension (Environmental: E), 2) the social dimension (Social: S), and 3) the governance dimension (Governance: G), also known as ESG. The purpose of writing this article is for business organizations, investors, government sectors, private sectors, including the public sector to look together to improve the quality of life in all dimensions, apply ESG concepts and apply related innovations to create sustainable growth for the business.

Keywords: Sustainable Growth for Business, ESG (Environmental, Social, Governance), Sustainable Development Goals, World Economic Forum

บทนำ

ESG ได้รับความนิยมจากนักลงทุนทั่วโลกในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นแนวคิดที่นักลงทุนใช้ประกอบการพิจารณาลงทุน ทั้งนี้แนวคิด ESG ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ธุรกิจ ด้วยการสะท้อนบทบาทความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการนำเสนอผลการดำเนินงานในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์ของการเขียนบทความวิชาการครั้งนี้เพื่อให้องค์กรธุรกิจ นักลงทุน ภาครัฐ ภาคเอกชน รวมไปถึง

ภาคประชาชน ให้ร่วมมือกันยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นในทุกมิติ นำแนวคิด ESG รวมถึงการนำนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องไปปรับใช้ เพื่อช่วยสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนให้กับธุรกิจ

ในปี พ.ศ.2558 สมาพันธ์ตลาดหลักทรัพย์โลก (World Federation of Exchanges: WFE) ได้จัดทำเอกสาร ESG Guidance and Metrics สำหรับแนะนำบริษัทจดทะเบียนให้เปิดเผยข้อมูลและตัวชี้วัดด้าน ESG ตามมาตรฐานและแนวทางที่เป็นสากล โดยมีตลาดหลักทรัพย์ 35 แห่ง ในขณะนั้น ได้ดำเนินการเผยแพร่ข้อเสนอแนะการรายงานข้อมูล ESG สำหรับบริษัทจดทะเบียน ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 WFE ได้ทำการปรับปรุงแนวทางและชุดตัวชี้วัดดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเคลื่อนไหวด้านการพัฒนาสู่ความยั่งยืนที่เกิดขึ้นใหม่ อาทิ เช่น การประกาศใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) รวมทั้งเสียงสะท้อนจากกลุ่มผู้ลงทุนที่มีต่อแนวทางฉบับแรกเริ่ม ตลอดจนการปรับปรุงตัวชี้วัดจากประสบการณ์ที่ได้นำไปใช้ในตลาดหลักทรัพย์ แนวทางฉบับปรับปรุงที่ใช้ในปัจจุบัน จัดทำโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ลงทุนที่ต้องการเปิดเผยข้อมูล ESG เพื่อให้มีความเกี่ยวข้องกับผู้ลงทุน (Investor-Relevant) และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน (Decision-Useful) รวมทั้งมีความเกี่ยวข้องระหว่างข้อมูลที่เปิดเผยกับคุณค่าทางธุรกิจ ตลอดจนมีการระบุถึงวิธีการกำหนดสารัตถภาพ (Materiality) และนิยามสารัตถภาพที่ใช้ในการเปิดเผยข้อมูล (World Federal of Exchanges, 2018)

จากความต้องการของผู้ลงทุนที่มีต่อข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในปัจจุบัน ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงข้อมูลทางการเงิน โดยผู้ลงทุนได้ให้ความสำคัญของข้อมูลที่มีใช้ตัวเลขทางการเงินเพิ่มมากขึ้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าว สามารถบ่งชี้ถึงโอกาสและความเสี่ยง รวมทั้งขีดความสามารถขององค์กรที่มีต่อผลประโยชน์ของธุรกิจในอนาคต ได้แก่ การลงทุนอย่างมีความรับผิดชอบ มีการพิจารณาถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดี คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะผู้ลงทุนประเภทสถาบัน หรือผู้จัดการลงทุนซึ่งทำหน้าที่ดูแลการลงทุนให้แก่ผู้ลงทุน จำเป็นต้องมีแนวปฏิบัติสำหรับการลงทุนที่ดี ใช้ข้อมูลการดำเนินงานในประเด็น สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล หรือ ESG ที่กิจการเปิดเผย ประกอบการตัดสินใจลงทุนอย่างรอบด้าน ตลาดหลักทรัพย์รวมทั้งหน่วยงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ได้ออกมาตรการในการส่งเสริมให้บริษัทดำเนินการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีมาตรการในการสนับสนุนให้ผู้ลงทุนใช้ข้อมูล ESG ประกอบการตัดสินใจลงทุน เพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนในบริษัทที่ขาดธรรมาภิบาล ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม และสร้างผลกระทบเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลต่อการเติบโตของผลประโยชน์ในระยะยาวและยั่งยืน (สถาบันไทยพัฒน์, 2566)

เนื้อเรื่อง

ESG ประเด็นพื้นฐานด้านความยั่งยืนของบริษัท

การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และโปร่งใส จะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดความสนใจของผู้ลงทุน โดยเฉพาะข้อมูลทางการเงิน (Financial Information) ที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ แต่การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนในปัจจุบัน เนื่องจากธุรกิจต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความท้าทายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน (Non-Financial Information) เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และปัจจัยความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล จึงเป็นข้อมูลจำเป็นสำหรับการตัดสินใจลงทุนที่นำมาพิจารณาประกอบกับข้อมูลด้านการเงินของบริษัท ซึ่งจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจถึงมุมมองของการประกอบธุรกิจในมิติที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับศักยภาพในการดำเนินธุรกิจในระยะยาวด้วย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ศึกษาการดำเนินงานด้านความยั่งยืนจากแนวปฏิบัติทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี/รายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) ยุทธศาสตร์ชาติ หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 (Corporate Governance Code) และมาตรฐานการรายงานความยั่งยืนสากล GRI Standards เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) รวมถึงแนวทางการประเมินด้านความยั่งยืนทั้งในและต่างประเทศ โดยมีประเด็นพื้นฐานที่บริษัทควรนำไปปฏิบัติในมิติสิ่งแวดล้อม มิติสังคม มิติธรรมาภิบาล (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน, 2566) เป็นดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเด็นพื้นฐานด้านความยั่งยืนของบริษัทตามข้อเสนอแนะของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มิติสิ่งแวดล้อม (E)	คำอธิบายประเด็น
E1 นโยบายและการปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมสะท้อนถึงแนวทางการจัดการพลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าของบริษัท ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบธุรกิจของทุกอุตสาหกรรม
E2 การจัดการพลังงาน	การจัดการและการใช้ไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งพลังงานอื่น ๆ อย่างคุ้มค่า สะท้อนการจัดการต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการลดการพึ่งพาพลังงานสิ้นเปลือง หรือเชื้อเพลิงที่ใช้แล้วหมดไป

มิติสิ่งแวดล้อม (E)	คำอธิบายประเด็น
E3 การจัดการน้ำ	การจัดการและการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าสะท้อนการบริหารจัดการต้นทุนในกระบวนการธุรกิจและลดความเสี่ยงในการขาดแคลนทรัพยากรน้ำ
E4 การจัดการขยะและของเสีย	ความพยายามในการลดขยะและของเสียจากการดำเนินธุรกิจแสดงถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และลดผลกระทบเชิงลบจากกระบวนการธุรกิจที่อาจสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชุมชนและสังคม
E5 การจัดการก๊าซเรือนกระจก	ความพยายามในการควบคุมและลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างต่อเนื่อง จะช่วยบรรเทาปัญหาและความรุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติต่อกิจกรรมทางธุรกิจ
มิติสังคม (S)	คำอธิบายประเด็น
S1 สิทธิมนุษยชน	การดำเนินธุรกิจมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลากหลายกลุ่มที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้น จุดเริ่มของการดูแลผู้มีส่วนได้เสียอย่างเป็นธรรมจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินธุรกิจ โดยไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน
S2 การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	การปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเป็นธรรมตั้งแต่การจ้างงานจนถึงพนักงานพ้นสภาพแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่และความพยายามในการสร้างความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กร อีกทั้งช่วยลดความเสี่ยงในประเด็นข้อพิพาทด้านแรงงาน
S3 ความรับผิดชอบต่อลูกค้า/ผู้บริโภค	ความรับผิดชอบต่อลูกค้า/ผู้บริโภคแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการส่งมอบสินค้าและ/หรือบริการที่สามารถยกระดับความพึงพอใจและความไว้วางใจจากลูกค้า
S4 ความรับผิดชอบต่อชุมชน/สังคม	ความรับผิดชอบต่อชุมชน/สังคมแสดงถึงความพยายามในการป้องกันผลกระทบที่มีต่อชุมชน/สังคมจากการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน/สังคมอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างยั่งยืน

มิติธรรมาภิบาล (G)	คำอธิบายประเด็น
G1 นโยบาย โครงสร้าง และระบบกำกับดูแลกิจการ	โครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีสะท้อนถึงกลไกการควบคุมภายในที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมและโปร่งใส รวมถึงบทบาทของคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย
G2 นโยบายและกลยุทธ์ความยั่งยืน	นโยบายและกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนขององค์กรสะท้อนถึงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นของบริษัทที่จะกำกับดูแลกิจการให้เติบโตไปพร้อมกับสังคมและสิ่งแวดล้อม
G3 การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน	การบริหารความเสี่ยงและโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางจัดการที่สะท้อนความเพียงพอของระบบควบคุมภายใน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียเกิดความมั่นใจว่าบริษัทสามารถรับมือและจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
G4 การจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน	การจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมกับคู่ค้าในห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกคู่ค้า การจัดซื้อจัดจ้าง การประเมินคู่ค้า ตลอดจนการส่งเสริมให้คู่ค้าปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนของบริษัท
G5 การพัฒนานวัตกรรม	การพัฒนานวัตกรรมของบริษัทสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียพร้อมกับการสร้างคุณค่าให้แก่ธุรกิจและสังคม

ที่มา: (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน, 2566)

ในอดีตนักลงทุนจะเน้นลงทุนในบริษัทที่มีผลกำไรดีเป็นหลัก แต่ปัจจุบันบริบทวิเคราะหของบริหารจัดการสินทรัพย์หลายแห่งชี้ว่า ในระยะยาวการลงทุนในบริษัทที่มุ่งเน้นแนวคิด ESG ที่ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืนจะสร้างผลตอบแทนที่ดีกว่าบริษัทที่แสวงผลกำไร กล่าวได้ว่า ในภายภาคหน้า สถาบันการเงินหลายแห่งจะไม่สนับสนุนเงินลงทุนกับบริษัทที่ไม่ได้คำนึงถึง ESG เช่น โรงไฟฟ้าถ่านหิน หรือสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้นบริษัทที่สามารถระบุปัจจัย ESG ที่มีความสำคัญต่อความยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะส่งผลต่อศักยภาพการดำเนินธุรกิจที่โดดเด่นเหนือคู่แข่งอย่างชัดเจน ทั้งนี้จากผลการสำรวจขององค์กรสหประชาชาติด้านความร่วมมือเพื่อความยั่งยืน (UN Global Compact) พบว่ามีบริษัทเพียงร้อยละ 25 เท่านั้นที่มีการตรวจสอบและประเมินด้าน ESG อย่างชัดเจน ซึ่งภายในปี พ.ศ. 2573 บริษัทที่ไม่มีแนวคิด ESG อาจกลายเป็นบริษัทที่ไม่ได้รับการยอมรับและเสียโอกาสจากนักลงทุน เพราะไม่สอดคล้องกับเป้าหมายความร่วมมือด้านความยั่งยืนของโลก ที่ประเทศสมาชิกกว่า 193 ประเทศทั่วโลกได้ให้คำมั่นว่าจะร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations, Department of Economic and Social Affairs, 2566)

ESG เป็นพื้นฐานและ SDGs เป็นเป้าหมาย เพื่อความยั่งยืน

ปัจจุบัน “ความยั่งยืน” กำลังกลายเป็นบริบทสำคัญของโลกใบนี้ หลาย ๆ องค์กรธุรกิจเริ่มเห็นความสำคัญของ SDGs และ ESG เพิ่มมากขึ้น โดย ESG คือความต้องการของนักลงทุนที่ต้องการเลือกลงทุนกับธุรกิจที่คำนึงถึงการสร้างผลดีต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental) สร้างผลดีต่อสังคม (Social) และบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล (Governance) โดยบริษัทชั้นนำได้กำหนด ESG ที่ชัดเจน มุ่งเน้นด้านความยั่งยืนของบริษัทเพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจสู่การเติบโตในระยะยาว ส่งมอบคุณค่าเชิงบวกต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่าอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (UN SDGs) ซึ่ง SDGs คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ที่มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (ธนาคารกรุงเทพ เอสเอ็มอี, 2565) โดยแบ่งออกได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) สังคม (People) 2) เศรษฐกิจ (Prosperity) 3) สิ่งแวดล้อม (Planet) 4) สันติภาพ และความยุติธรรม (Peace) 5) หุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

เป้าหมายความยั่งยืนของสหประชาชาติ (United Nations) เช่น การแก้ปัญหาความยากจน ความหิวโหย ลดความเหลื่อมล้ำ ไปจนถึงการสร้างหลักประกันสุขภาพ และส่งเสริมสวัสดิภาพของประชากร ฯลฯ โดยเป็นข้อผูกพันสำหรับชาติสมาชิกที่ได้ให้การรับรอง 193 ประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย เป็นกรอบที่ทั่วโลกใช้พัฒนาร่วมกัน โดยตั้งเจตจำนงว่าทุกประเทศจะพัฒนาประเทศอย่างไรให้ยั่งยืน ซึ่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ จะถูกใช้เป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนาทั้งของไทยและของโลก จนถึงปี พ.ศ. 2573 ทั้งนี้ SDGs ไม่ได้อยู่ในรูปของสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ที่บังคับหรือผูกมัดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องทำตาม แต่การจะบรรลุผลเป้าหมายได้นั้น ต้องมีตัวชี้วัดเพื่อกำกับตรวจสอบ เพื่อให้ประเทศเหล่านั้นพัฒนาตัวเอง บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ (สหประชาชาติ ประเทศไทย, 2566) เป็นดังภาพที่ 1 และตารางที่ 2



ภาพที่ 1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมาย

ที่มา: (สหประชาชาติ ประเทศไทย, 2566)

ตารางที่ 2 เป้าหมายและเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมาย	เป้าประสงค์
1	ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ (End Poverty in all Its Forms Everywhere)
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน (End Hunger, Achieve Food Security and Improved Nutrition and Promote Sustainable Agriculture)
3	สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย (Ensure Healthy Lives and Promote Well-being for all at all Ages)
4	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Ensure Inclusive and Equitable Quality Education and Promote Lifelong Learning Opportunities for all)
5	บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน (Achieve Gender Equality and Empower all Women and Girls)
6	สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลให้มีการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน (Ensure Availability and Sustainable Management of Water and Sanitation for all)

เป้าหมาย	เป้าประสงค์
7	สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน (Ensure Access to Affordable, Reliable, Sustainable and Modern Energy for all)
8	ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลิตภาพและการมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน (Promote Sustained, Inclusive and sustainable Economic Growth, Full and Productive Employment and Decent Work for all)
9	สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม (Build Resilient Infrastructure, Promote Inclusive and Sustainable Industrialization and Foster Innovation)
10	ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ (Reduce Inequality Within and Among Countries)
11	ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน (Make Cities and Human Settlements Inclusive, Safe, Resilient and Sustainable)
12	สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (Ensure Sustainable Consumption and Production Patterns)
13	ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น (Take Urgent Action to Combat Climate Change and its Impacts)
14	อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Conserve and Sustainably use the Oceans, Seas and Marine Resources for Sustainable Development)
15	ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Protect, Restore and Promote Sustainable use of Terrestrial Ecosystems, Sustainably Manage Forests, Combat Desertification, and Halt and Reverse Land Degradation and Halt Biodiversity Loss)
16	ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ (Promote Peaceful

เป้าหมาย	เป้าประสงค์
	and Inclusive Societies for Sustainable Development, Provide Access to Justice for all and Build Effective, Accountable and Inclusive Institutions at all Levels)
17	เสริมความเข้มแข็งให้แก่อำนาจการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Strengthen the Means of Implementation and Revitalize the Global Partnership for Sustainable Development)

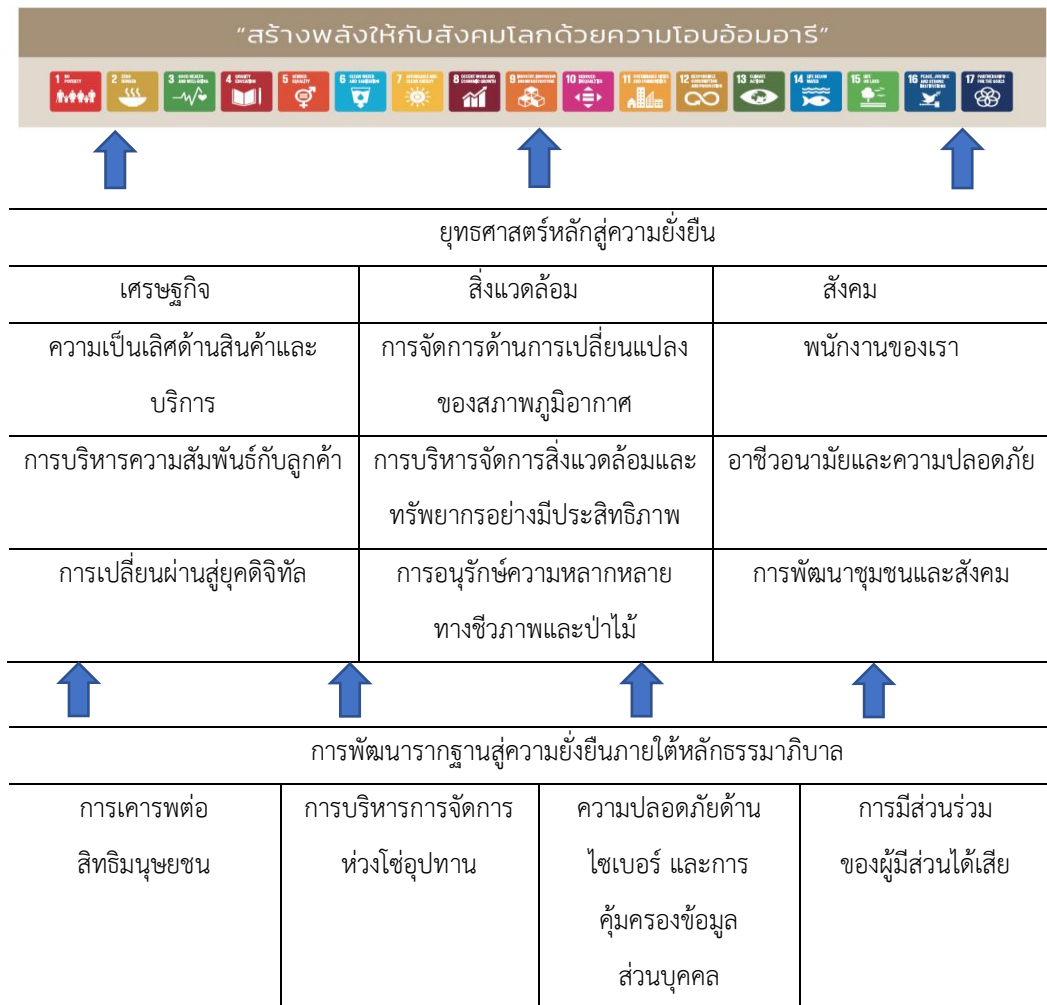
ที่มา: (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2566)

บทสรุป

โลกใบนี้กำลังอ่อนแอ ทั้งจากปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศอย่างชัดเจน ความขัดแย้งและความไม่เท่าเทียม ที่ทำให้เกิดปัญหาความยากจนและหิวโหยกระจายตัวอยู่ทุกมุมโลก และอีกหลากหลายปัญหาที่รอให้เราช่วยกันแก้ไข ทุกวันนี้ประชากรโลกประมาณ 800 ล้านคน อยู่ในสภาพยากจนและหิวโหย และระหว่างปี พ. ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2555 มีผู้ลี้ภัย 144 ล้านคนจากบ้านเกิด เพราะปัญหาของภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ร้อยละ 40 ของประชากรโลกยังคงขาดแคลนการเข้าถึงน้ำสะอาดและคาดการณ์ว่าตัวเลขจะเพิ่มขึ้นต่อไป รวมไปถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเพศที่จำกัดให้เด็กผู้หญิงจำนวนมากขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา หากเราทุกฝ่ายไม่ร่วมมือกัน ปัญหาเหล่านี้จะเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนทั้งโลกอย่างที่เราคาดไม่ถึง

ปัจจุบัน แผนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (DSDG) ในกระทรวงกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UNDESA) ให้การสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถสำหรับ SDGs และประเด็นเฉพาะที่เกี่ยวข้อง รวมถึงน้ำ พลังงาน ภูมิอากาศ มหาสมุทร การขยายตัวของเมือง การขนส่ง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับโลก (GSDR) ความร่วมมือ และรัฐกำลังพัฒนาเกาะเล็ก ๆ DSDG มีบทบาทสำคัญในการประเมินการนำระเบียบวาระปี พ.ศ. 2573 ไปปฏิบัติทั่วทั้งระบบของ UN และกิจกรรมสนับสนุนและกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ในการทำให้วาระปี พ.ศ. 2573 เป็นจริง บริษัทชั้นนำได้วางแนวทางการขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่มุ่งสร้างพลังให้กับสังคมโลกด้วยความไว้วางใจ โดยแนวทางดังกล่าวประกอบด้วยพัฒนาองค์ประกอบขึ้นพื้นฐานเพื่อวางรากฐานที่แข็งแกร่งสู่ความยั่งยืนภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี และการดำเนินยุทธศาสตร์หลักสู่ความยั่งยืนในมิติเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ซึ่งครอบคลุมถึงประเด็น ที่สำคัญด้านความยั่งยืนของบริษัทเพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจสู่การเติบโตในระยะยาว ส่งมอบคุณค่าเชิงบวกต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่าอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (UN SDGs)

ดงภาพที่ 2 ที่แสดงตัวอย่างของบริษัที่นำการพัฒนารากฐานสู่ความยั่งยืนภายใต้หลักธรรมาภิบาลมาเป็นพื้นฐานกำหนดยุทธศาสตร์หลักสู่ความยั่งยืนเพื่อสร้างพลังให้กับสังคมโลกด้วยความโอบอ้อมอารี เป็นการนำเอา ESG มากำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเป้าหมายที่ยั่งยืนตาม SDGs



ภาพที่ 2 ตัวอย่างแนวทางการขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืนขององค์กร

ที่มา: (Sustainability Report, 2021)

ข้อเสนอแนะ

ESG ได้รับความนิยมนักลงทุนทั่วโลกในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นแนวคิดที่นักลงทุนใช้ประกอบการพิจารณาลงทุน ทั้งนี้แนวคิด ESG ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ธุรกิจ ด้วยการสะท้อนบทบาทความรับผิดชอบของธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการนำเสนอผลการดำเนินงานในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันข้อมูลด้านความยั่งยืนของธุรกิจเริ่มเป็นที่สนใจของผู้ลงทุนมากยิ่งขึ้น ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงจัดทำคู่มือการรายงานความยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียน (SET Sustainability Reporting Guide) เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนใช้เป็นเครื่องมือในการรายงานความยั่งยืนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ตามบริบทของประเทศไทย

ESG ไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องมือที่จะช่วยสร้างการเติบโตในระยะยาวและยั่งยืนให้กับธุรกิจเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ผลักดันให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน รวมไปถึงภาคประชาชน ให้ร่วมมือกันยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นในทุกมิติ เป็นโอกาสสำคัญของธุรกิจที่มีพื้นฐานและสนใจเรื่องการลงทุนแบบยั่งยืนอยู่แล้วที่จะก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทสำคัญ ในขณะที่ธุรกิจที่เคยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก่อนโดยเฉพาะบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก ก็ควรจะเริ่มหันมาให้ความสนใจและคำนึงถึงการนำแนวคิด ESG รวมถึงการนำนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องไปปรับใช้กับการทำงานให้มากขึ้น เพื่อช่วยสร้างการเติบโตในระยะยาวและยั่งยืนให้กับธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน. (2566). การเปิดเผยข้อมูลและรายงานด้านความยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566 จาก <https://www.setsustainability.com/page/disclosure>.
- ธนาคารกรุงเทพ เอสเอ็มอี. (2565). รู้จัก ‘ESG & SDGs’ 2 แนวคิดสร้างโอกาสและความท้าทายธุรกิจสู่ความยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566 จาก <https://www.bangkokbanksme.com/en/esg-sdgs-sustainability>.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2566). เป้าหมาย SDGs 17 ประการ. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566 จาก <https://science.mahidol.ac.th/sdgs/sdgs-17/>.
- สถาบันไทยพัฒน์. (2566). Environmental, Social, and Governance (ESG). สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566 จาก <https://www.thaicrs.com/2021/01/environmental-social-and-governance-esg.html>.
- สหประชาชาติ ประเทศไทย. (2566). งานของเราเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566 จาก <https://thailand.un.org/th/sdgs>.
- United Nations, Department of Economic and Social Affairs. (2023). Sustainable Development. Retrieved 23 March 2023 from <https://sdgs.un.org/goals>.

World Federal of Exchanges. (2018). **WFE ESG Revised Metrics June 2018**. Retrieved 23 March 2023 from <https://www.world-exchanges.org/our-work/articles/wfe-esg-revised-metrics-june-2018>.